

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Karonen, Petri

Title: Teollisuusneuvos Eino Kolli (1925–2016)

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Karonen, P. (2017). Teollisuusneuvos Eino Kolli (1925–2016). In I. Nummela, T. Möttönen, & R. Valjus (Eds.), Suomen talouselämän vaikuttajat. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. *Studia biographica*, 8.
<https://kansallisbiografia.fi/talousvaikuttajat/henkilo/1718>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Teollisuusneuvos Eino Kolli (1925–2016)

metsäteknikko

Vierumäen Teollisuus Oy:n toimitusjohtaja

Käkisalmella syntynyt Eino Kolli osti 1953 Vierumäen Teollisuus Oy:n, joka harjoitti sahaustoimintaa Heinolan maalaiskunnassa. Yhtiön tuotannon erikoistuminen alkoi 1960-luvulla ja sahatavaran lisäksi panostettiin liimapuutuotteisiin, joita toimitettiin muun muassa siltarakennelmiin ja urheiluhalleihin. Kollin johtamistavalle tyypillistä oli sekä kokonaisvaltainen yrityksen hallinta pienintä yksityiskohtaa myöten että henkilöstön työllisyydestä välittäminen. Kolli luopui yhtiöstä 1990 ja perusti 1991 säätiön.

Käkisalmelaisen maanviljelijän poika Eino Kolli valmistui 1950 metsäteknikoksi Evon metsäkoulusta ja aloitti saman tien puutavaraliikkeen Lahden seudulla perustamansa Valkopuu-yrityksen kautta. Yritys vei ratapölkkyjä ja pyöreää puutavaraa Brittein saarille ja Irlantiin. Kolli huomasi varsin pian erikoispuutavaran liittyvät mahdollisuudet ja koki, että sellaisen valmistamiseen oli hankittava oma sahalaitos.

Kolli hankki 1953 tuolloin vielä varsin pienimuotoista sahaustoimintaa harjoittaneen Vierumäen Teollisuus Oy:n (perustettu 1946) osakepääoman kokonaan itselleen. Aluksi jatkettiin perustuotteiden valmistamista, eivätkä edes kaksi vakavaa tulipaloa (1954, 1967) aiheuttaneet vakavia vaikeuksia tuotannolle. 1960-luvulla alkoi tuotannon erikoistuminen ja sahatavaran lisäksi panostettiin erityisesti liimapuutuotteisiin, joita toimitettiin muun muassa siltarakennelmiin ja urheiluhalleihin.

Kollin johtamistavalle tyypillistä oli sekä kokonaisvaltainen yrityksen hallinta pienintä yksityiskohtaa myöten että pitkälle viety henkilöstön työllisyydestä välittäminen. Kollin kaudella työntekijöitä ei lomautettu tai irtisanottu heikkojenkaan suhdanteiden aikana. Eikä yrityksen ainoa omistaja turvautunut 1950-luvun huonojen kokemusten vuoksi pankkilainoitukseen, vaan yhtiön tuotot käytettiin yrityksen edelleen kehittämiseen. Vierumäen Teollisuus Oy:n kassa oli vahva, mikä antoi tiettyä liikkumavaraa ahtaissakin taloudellisissa suhdanteissa.

Yrityksen tuotannosta meni jatkuvasti vähintään puolet vientiin, ja yritys keikkui 1970-luvulla sadan merkittävimmän suomalaisen vientiyrityksen listoilla. Ensimmäisen öljykriisin aikana ryhdyttiin viemään muun muassa Yhdysvaltoihin Baltimoren seudulle puisia sähköpylväitä, joiden kilpailukyky oli väliaikaisesti parantunut teräksen hinnan nousun myötä. Kolli seurasi mielenkiinnolla Yhdysvalloissa varsin yleiseksi tulleen puusiltarakentamisen kehitystä ja sovelsi amerikkalaisia oppeja suomalaiseen ympäristöön. Teräksen hinnan nousu oli osasyynä siihen, että Suomessakin ryhdyttiin entistä laajemmin rakentamaan puusilloja, mistä buumista jo aiemmin noin 200 puusillan (1975) valmistamiseen osallistunut Vierumäen Teollisuus sai ison osuuden. Uutta oli kuitenkin se, että vuosikymmenen alkupuolella järeän puutavaran sijaan rakentamiseen alettiin käyttää liimapuupalkkeja, joiden valmistamisessa Kollin yrityksellä oli vahva asema. Lisäksi tällaiset sillat saatiin käyttöön jopa parissa päivässä eli huomattavasti nopeammin kuin perinteiset puusillat, betonisista puhumattakaan.

Kollin yritys käsitti 1970-luvun puolivälissä teknisesti kehittyneen sahan, höyläämön ja liimapuutehtaan sekä suola- ja kreosoottikyllästämön. Tuolloin yrityksessä oli noin 250

työntekijää eli viisi kertaa enemmän kuin 1950-luvulla. Henkilöstön määrä oli 1980-luvulla noussut ensin kolmeensataan ja Kollin luopuessa vuosikymmenen päätteeksi yrityksestään työntekijöitä oli vajaat 400. Näiden lisäksi tulivat vielä metsurit sekä avustava henkilöstö, joka ei ollut yrityksen palkkalistoilla. Vierumäen Teollisuus Oy oli pitkään Heinolan maalaiskunnan suurin työllistäjä ja Eino Kolli vastaavasti kunnan paras veronmaksaja.

Helsingin Sanomat kutsui teollisuusneuvoksen arvonimen 1983 saanutta Kollia 60-vuotishaastattelussa "patruunaksi ja karismaattiseksi johtajaksi" ja *Taloussanomat* 1999 "innovatiiviseksi patruunaksi". Erityisesti viimeksi mainittu luonnehdinta on hieman ristiriitainen, koska patruunoita on harvemmin pidetty innovatiivisina vaan paremminkin henkilöinä, joille tärkeintä on vallitsevien olosuhteiden säilyttäminen. Kollin tavoitteena oli kuitenkin olla askeleen muita edellä, minkä vuoksi kehitystyöhön, innovaatioihin ja alan tarkkaan seuraamiseen kiinnitettiin runsaasti huomiota. Kolli esimerkiksi otti 1966 käyttöön niin sanotun sormijatkamismenetelmän ja sovelsi sitä ensimmäisenä Suomessa kantaviin rakenteisiin. Vierumäen Teollisuus Oy valmisti myös patentoituja esijännitetyjä siltoja. Kolli kehitti myös puunkyllästysmenetelmiä.

Kollin johtamistapaa on luonnehdittu ainutlaatuisen paneutuvaksi, mitä kuvastavat esimerkiksi joka-aamuiset tehdasalueen tarkastuskäynnit ennen varsinaisen työajan alkua. Kolli vaati alaisiltaan aikataulujen ehdotonta pitämistä ja kuunteli asiakkaidensa toiveita tarkalla korvalla. Hän oli kiistatta oman tiensä kulkija: esimerkiksi tehtaan tarvitsema raakapuu ostettiin lähes kokonaan yksityisiltä metsänomistajilta, joille maksettiin kunnan korvaukset. Menettely aiheutti kiistoja muiden puunostajien kanssa. Kolli totesikin haastatteluissa tehtaansa käyttäneen Suomen kalleinta puuta, mutta vastaavasti raaka-aineen saanti oli varmaa toimittajauskollisuuden myötä.

Kun perhepiiristä ei löytynyt yritystoiminnan jatkajaa, Eino Kolli myi tultuaan eläkeikään Vierumäen Teollisuus Oy:n vuoden 1990 alussa [Keijo](#) ja Tenho Kopralle. Yhtiö tunnetaan vuodesta 2004 nimellä Versowood.

Vuonna 1991 perustettiin Marjatta ja Eino Kollin Säätiö, joka on apurahoin tukenut runsaasti tiedettä, tutkimusta, innovaatioita ja kulttuurin eri osa-alueita. Eino Kolli oli aktiivisesti säätiön hallituksessa aivan viimeisiin vuosiinsa saakka. Hänelle olivat tärkeitä sotaveteraanityö sekä luovutetun Karjalan, erityisesti vanhan kotiseudun Käkisalmen perinteiden vaaliminen. Kollin säätiön rahoitus mahdollisti osaltaan myös Heinolassa pitkään vaikuttaneen kenraali [A. F. Airon](#) (1898–1985) muistomerkin paljastamisen 2003.

Eino Kolli S 14.11.1925 Käkisalmi, K 17.7.2016 Lahti. V maanviljelijä Tuomas Kolli ja Kaisa Vuohelainen. P 1951–2007 Lahja Marjatta Saarinen.

URA. Metsäteknikko Evon metsäkoulusta 1950.

Valtion Polttoainetoimiston (Vapo) palveluksessa 1945–1947; Kymin Uittoyhdistyksen palveluksessa 1948; Valkopuu Oy:n perustajaosakas, yrittäjä 1950–; puutavarakauppias; Vierumäen Teollisuus Oy:n omistaja, toimitusjohtaja 1953–1990, hallituksen pj.

Jäsenyydet ja muut luottamustoimet: Heinolan maalaiskunnan kunnanvaltuusto 1960–1968; teollistamislautakunta 1957–1964; Kouvolan työvoimapiirin työvoimatoimikunta.

Heinolan säästöpankin hallitus 1959–1970; Sahojen Vienti Oy:n johtokunnan vpj. 1962–1979, pj. 1980–; Oy Formalin Ab:n johtokunta 1965–1970; Kolli Invest Oy:n hallitus 1991–.

Suomen Liimapuu yhdistyksen hallitus 1976–, vpj. 1980–; Suomen Lahontorjuntayhdistyksen hallituksen pj. 1978–.

Liikesivistysrahaston Lahden aluetoimikunta 1977–; Lahden kauppakamarin hallitus 1978–.

Metsäteknikkojen Keskusliiton hallituksen vpj. 1960–1963.

Lahden sotaveteraanipiirin kunnia- ja perinnetoimikunta.

Käki-Säätiön hallitus 1963–1976, valtuuskunnan pj. 1976–1990; Marjatta ja Eino Kollin Säätiön perustajia 1991, hallitus 1991–.

Heinolan Rotaryklubi.

Korpraali.

Kunnianosoitukset: Teollisuusneuvos 1983. Suomen Metsäurheiluliiton pr. ansiolevyke 1971; Suomen Sotavetenaariliiton kult. ar. 2015. Valtakunnallinen yrittäjäpalkinto 1980; Heinolamitali 1998; Vuoden vierumäkeläinen 2011. Heinolan Rotaryklubin kunniajäsen.

EINO KOLLIN MUKAAN NIMETTY. Marjatta ja Eino Kollin Säätiö 1991; Eino Kollin erikoisrahasto 2005, Liikesivistysrahasto.

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS. 13/710/81. Brages Pressarkiv, Helsinki; Helsingin Sanomat, Päivälehdien arkisto, Helsinki. Suomen Tietotoimisto 9.9.2003. *Annastiina Henttinen, Anneli Havén*, Laivalaudasta liimapuuhun: Vierumäen Teollisuus Oy 50 v 1946–1996. 1996; *Leena Huovila*, Vierumäen Teollisuus jalostaa puuta räätälintyönä // Taloussanomat 24.8.1999; *Esko Kolli*, Sahanjohtaja oli ahkera innovaattori: Eino Kolli 1925–2016 // Helsingin Sanomat 17.8.2016 (muistokirjoitus); Marjatta ja Eino Kollin säätiö: säätiön esittely // saatavissa: <http://www.kollinsaatio.com/saation-esittely/>; Suomen 1500 suurinta yritystä 1974. 1974; *Jorma Wilmi*, Heinolan pitäjän historia II: 1860-luvulta kunnan hallinnon päättymiseen vuoteen 1996. 1999.

Kirjoittaja(t): Petri Karonen

Julkaistu 28.11.2017